EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOON (EL) 2020/1863,

14. mai 2020,

tähelepanekutega, mis on Euroopa Liidu Raudteeameti (ERA) 2018. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitleva otsuse lahutamatu osa

EUROOPA PARLAMENT,

— võttes arvesse oma otsust Euroopa Liidu Raudteeameti 2018. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta,

— võttes arvesse kodukorra artiklit 100 ja V lisa,

— võttes arvesse transpordi- ja turismikomisjoni arvamust,

— võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit (A9-0061/2020),

A. arvestades, et Euroopa Liidu Raudteeameti (edaspidi „amet“) tulude ja kulude kalkulatsiooni ([1]) kohaselt oli ameti 2018. aasta lõplik eelarve 28 793 243 eurot, s.o 2017. aasta eelarvest 6,31 % väiksem; arvestades, et ameti eelarve koosneb peamiselt liidu eelarvest eraldatud vahenditest; ([2])

B. arvestades, et Euroopa Kontrollikoda (edaspidi „kontrollikoda“) märkis oma aruandes ameti eelarveaasta 2018 raamatupidamise aastaaruande kohta (edaspidi „kontrollikoja aruanne“), et ta sai piisava kindluse selle kohta, et ameti raamatupidamise aastaaruanne on usaldusväärne ning selle aluseks olevad tehingud on seaduslikud ja korrektsed;

Eelarve haldamine ja finantsjuhtimine

1. märgib rahuloluga, et 2018. aastal tehtud eelarve jälgimise alaste pingutuste tulemusel oli eelarve täitmise määr 99,98 %, mis on 2017. aastaga võrreldes veidi (0,02 %) madalam; märgib ka, et maksete assigneeringute täitmise määr oli 88,96 %, mis oli 2017. aastaga võrreldes 1,66 % kõrgem;

2. märgib ameti tähtsust Euroopa raudteesüsteemi ohutuse ja koostalitlusvõime tagamisel ning raudteetranspordi konkurentsivõime parandamisel võrreldes teiste transpordiliikidega, vähendades tehnilisi ja haldustõkkeid, ergutades turule sisenemist ja tagades mittediskrimineerimise, kulutades tõhusamalt avaliku sektori vahendeid riiklikele raudteeveoteenustele ning tagades taristute parema haldamise; toetab komisjoni visiooni, mille kohaselt omandab Euroopa raudteesüsteem maailmas ohutusega seotud tulemuslikkuse alase juhtpositsiooni;

3. väljendab heameelt ameti rolli üle Euroopa raudteeliikluse juhtimissüsteemi (ERTMS) arendamise, katsetamise ja rakendamise järelmeetmete võtmises ning konkreetsete ERTMSi projektide hindamises; märgib ka, et neljas raudteepakett sisaldab tehnilist sammast, mis suurendab ameti rolli, kuna tekivad uued ülesanded ELi raamistiku ühetaolise rakendamise tagamiseks; rõhutab, et kuna ametile pannakse suuremad kohustused, tuleb talle eraldada uute ja täiendavate ülesannete tulemuslikuks ja tõhusaks täitmiseks vajalikud rahalised, materiaalsed ja inimressursid;

4. tuletab meelde ERTMSi üliolulisust ühtse Euroopa raudteepiirkonna loomisel; rõhutab seepärast, et peamine prioriteet on ERTMSi väljatöötamise ja kasutuselevõtmise optimeeritud kooskõlastamine, millega tagatakse kogu Euroopas ühtne, läbipaistev, stabiilne, taskukohane ja koostalitlusvõimeline ERTMS;

([1]) ELT C 108, 22.3.2018, lk 76.
([2]) ELT C 108, 22.3.2018, lk 77, komisjoni toetus (28 135 398 eurot), kolmandate riikide osalus (657 845 eurot, s.o vähem kui eelneval aastal).

5. märgib, et ametile tema uues määruses antud suuremate volituste põhjal hakkab amet 2019. aastal sertifitseerimistoimingute eest lõive ja tasusid koguma, võttes seejuures arvesse väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEde) erivajadusi; märgib, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/796 ([3]) kohaselt moodustavad lõivud ja tasud ameti sihtotstarbelise tulu; märgib, et ameti finantsreeglite rakenduseeskirja on vaja teha mõned muudatused, ja võtab ameti vastuse põhjal teadmiseks, et amet on esitanud komisjonile sellekohase eranditaotluse; palub, et amet annaks eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile uue süsteemi rakendamisest aru;

6. palub ametil võtta sertifitseerimismenetluse käigus arvesse VKEde erivajadusi, eelkõige vähendades nende haldus- ja finantskoormust;

Tulemused

7. märgib, et amet kasutab oma tegevuses võtmetähtsusega tulemuslikkuse põhinäitajatena raudteeindikaatoritest koosnevat näitajakogumit, mille abil hinnatakse ameti tegevuse lisaväärtust, ja peale selle on veel näitajaid, mille abil parandatakse eelarvehaldust;

8. julgustab ametit kontrollikoja soovitusi ellu viima;

9. tunnistab, et amet sai oma võtmetähtsusega tulemuslikkuse põhinäitajate ja väljundite sihttasemete osas rahuldava tulemuse, kuna pärast neljanda raudteepaketi jõustumist oli esialgne tegevus täielikult lõpule viidud; märgib, et amet saavutas oma eesmärgi esitada vähemalt 95 % aruannetest, nõuannetest ja arvamustest tähtajaks; juhib tähelepanu sellele, et ametil jäi täitmata eesmärk saavutada finants- ja personaliplaneerimise abil vähemalt 90 % kõigist väljundnäitajatest, sest täielikult saavutati neist ainult 79,75 %;

10. tunneb heameelt ameti jätkuva koostöö üle Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvega raamatupidamisteenuste jagamisel; nõuab lisaks tungivalt, et amet uuriks võimalusi jagada kattuvate ülesannete täitmisel ressursse ametitega, kellel on sarnane tegevus; soovitab ametil püüda teha kõigi liidu ametitega veelgi tihedamat ja ulatuslikumat koostööd; ergutab ametit uurima töötajate jagamise võimalust teatavates mittespetsiifilistes, tehnilistes ja haldusvaldkondades, pöörates erilist tähelepanu koostöö arendamisele Pariisis asuva Julgeoleku-uuringute Instituudiga;

11. ergutab ametit jätkama oma teenuste digiteerimist;

12. märgib, et Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni seatud eesmärki luua ühtne Euroopa raudteeturg ei ole saavutatud; kutsub ametit üles keskendama oma jõupingutused ja väljaanded sellele valdkonnale;

13. märgib, et maanteeliikluselt raudteeliiklusele ülemineku eesmärki on võimalik saavutada ainult juhul, kui luuakse konkurentsivõimeline Euroopa raudteepiirkond; kutsub ametit üles koostama meetmete kogumit, mille eesmärk on tagada, et raudteetransporti oleks tulevikus võimalik integreerida kaasaegsetesse logistikaahelatesse;

14. märgib, et järgmised viis aastat on raudteesektori tuleviku jaoks otsustava tähtsusega ning ametile tuleb tagada rahalised vahendid ja personal, mida ta vajab eesseisvate probleemide lahendamiseks;

15. märgib, et assigneeringute järgmisse aastasse ülekandmise soovitusliku ülemmäära näitajatest – 1. jaotise (personalikulud) puhul 10 % ja 2. jaotise (halduskulud) puhul 20 % –, millest kontrollikoda eelarve täitmise hindamisel lähtus, on kinni peetud; märgib kahetsusega, et 3. jaotise soovituslikku ülemmäära (30 % tegevuskuludeks) ei ole saavutatud;

16. märgib, et töötajate iga-aastase võrdlusanalüüsi tulemused on sarnased 2017. aasta tulemustega, nimelt 18,4 % (2017. aastal 18,18 %) ametikohtadest on seotud haldusülesannetega, 69,7 % (70,16 %) operatiivülesannetega ja 11,90 % (11,67 %) järelevalve ja finantsülesannetega;

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta määrus (EL) 2016/796, mis käsitleb Euroopa Liidu Raudteeametit ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 881/2004 (ELT L 138, 26.5.2016, lk 1).

17. väljendab heameelt ameti jätkuvate pingutuste üle valmistuda oma uuteks ülesanneteks, mis on määratletud neljandas raudteepaketis, ning asuda 2019. aasta juunis täitma oma rolli ELi asutusena, kes vastutab raudteeveeremi turuleviimise lubade, raudteeveo-ettevõtja ühtsete ohutustunnistuste ja ERTMSi raudteeäärsete lubade väljaandmise eest; väljendab eelkõige heameelt selle üle, et kõik õigusaktid ja haldusnõukogu otsused võeti vastu õigeaegselt ning amet avaldas veeremiloa taotlemise juhendi; väljendab heameelt ka muude ameti võetud meetmete üle, et valmistuda oma uuteks ülesanneteks (aktiivne suhtlemine sidusrühmadega, õpijuhtumid ja varijuhtimine, katseline riiklike ohutusasutuste järelevalve); väljendab heameelt ühtse kontaktpunkti väljaarendamise üle;

väljendab heameelt asjaolu üle, et amet on hakanud ühtlustama enam kui 14 000 riiklikku raudteetranspordi reeglit;

a) peab kahetsusväärseks asjaolu, et erinevalt lennundus- ja maanteetranspordisektorist on raudteesektoris ühtlustamine endiselt kaugem eesmärk;

b) kutsub ametit üles märkimisväärselt suurendama pingutusi ühtse Euroopa raudteepiirkonna loomiseks;

18. märgib, et ametil on keskne roll bürokraatlike takistuste kõrvaldamisel piiriülese raudteetranspordi valdkonnas;

19. märgib, et nii taristu kui ka veeremi osas on Euroopas ERTMSi jaoks vajalike seadmete kasutuselevõtmisel saavutatud liiga vähe edu, ning kutsub ametit üles esitama meetmeid selle protsessi kiirendamiseks;

20. peab kahetsusväärseks, et 2018. aastal registreeriti 37 mittevastavust, sealhulgas 18 mittevastavust, millel oli finantsmõju (ja millest nelja puhul ületas see 15 000 eurot); nõuab, et amet jätkaks jõupingutusi oma juhtimise ja hankemenetluste parandamiseks;

21. märgib, et amet tegi ettepaneku hea haldustava raamistik läbi vaadata; nõuab, et amet annaks selle raamistiku arengust aru oma järgmises aastaaruandes; väljendab heameelt asjaolu üle, et amet jätkas eetika- ja pettusevastase võitluse alast koolitust; väljendab heameelt asjaolu üle, et OLAFile ei ole edastatud ühtegi pettusekahtluse juhtumit; märgib, et 2017. aastal teatatud juhtumit alles uuritakse;

22. väljendab heameelt seoses ISO 9001 kinnitusauditi eduka läbimisega;

Personalipoliitika

23. märgib, et 31. detsembril 2018. aastal oli ametikohtade loetelust täidetud 89,19 %, kusjuures liidu eelarves kinnitatud 148 ajutisest teenistujast oli ametisse nimetatud 132 (2017. aastal oli kinnitatud ametikohti 139); märgib, et 2018. aastal töötas ametis ka 31 lepingulist töötajat ja kaks lähetatud riiklikku eksperti;

24. märgib murega, et 2018. aastal puudus sooline tasakaal tippjuhtide seas (viis meest ja üks naine) ja haldusnõukogus (40 meest ja 15 naist);

25. märgib, et amet on kehtestanud inimväärikuse kaitse ja ahistamise ennetamise poliitika ning edendab konfidentsiaalsete nõustajate tööd ja innustab töötajaid oma probleemidega nende poole pöörduma; märgib, et teatati ühest väidetavast ahistamisjuhtumist, kuid ühtegi juhtumit ei uuritud ega antud kohtusse;

Hanked

26. võtab kontrollikoja aruandest teadmiseks, et amet ei võrrelnud süstemaatiliselt hindu ja vahendustasusid tarnijate hinnapakkumiste ja raamlepingu sõlminud töövõtjale tarkvaralitsentside soetamise eest esitatud arvetega; tunnistab, et amet kohaldas komisjoni raamlepingut, ja ootab uut raamlepingut, milles on ette nähtud hankemenetluse taasavamine; kutsub ametit üles kohandama raamlepingute alusel tehtavate maksete eelkontrolle ja tagama kõigi hangete puhul konkurentsipõhise menetluse;

27. märgib kontrollikoja aruandele tuginedes, et amet otsustas konverentsi korraldamise otselepingut muutes hankida ja maksta kõik seotud teenused eraldi, jagades seega lepingu kunstlikult osadeks, mis aga muutis lepingu ja kõik sellega seotud maksed reeglitevastaseks; võtab teadmiseks ameti vastuse, et ta kavatseb valmistada ette tingimused ürituste korraldamise raamlepingu allkirjastamiseks;

Huvide konfliktide ennetamine ja haldamine ning läbipaistvus

28. märgib, et amet on avaldanud oma veebisaidil deklaratsioonid haldusnõukogu ja töötajate huvide konfliktide puudumise kohta ning ka haldusnõukogu liikmete ja osa juhtkonna elulookirjeldused; väljendab heameelt selle üle, et alates 2019. aasta juunist peavad kõik ameti kõrgema juhtkonna liikmed ja töötajad allkirjastama iga-aastase huvide konflikti puudumise deklaratsiooni;

29. märgib, et ameti sõnul hõlmab kehtiv hea haldustava raamistik rangeid meetmeid neljandast raudteepaketist tulenevate uute ülesannetega seotud isikute huvide konflikti haldamiseks; märgib samuti, et raamistiku rakendamisel on esinenud praktilisi raskusi ja seetõttu tuleb selle kohta esitada muudetud ettepanek; märgib, et Euroopa Pettustevastane Amet uurib endiselt 2017. aastal teatatud pettusekahtluse juhtumit; märgib, et pärast seda ei ole teatatud ühestki muust pettusekahtluse juhtumist; nõuab tungivalt, et amet annaks eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile teada, millise järelduseni uurimisel jõutakse;

30. märgib, et amet võttis vastu rikkumisest teatamise suunised, mis avaldati 21. novembril 2018;

Sisekontroll

31. märgib, et pärast ameti ümberkorraldamist on peaarvepidaja halduslikult otseselt seotud tegevdirektoriga ega vastuta enam finants- ja hankerühma eest;

32. märgib, et 2018. aastal avaldas komisjoni siseauditi talitus auditiaruande programmi-, projekti- ja teenuste haldamise kohta ametis ning amet koostas tegevuskava võimalike parandamist vajavate valdkondade käsitlemiseks; palub ametil anda eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile sellega seoses võetud meetmetest aru;

Muud märkused

33. märgib, et üleminekuperioodi lõpuks (16. juuni 2019) saab ametist asutus, kes hakkab pelgalt poliitika ettevalmistamise ja teabe levitamise asemel töötama veeremi ja ohutustunnistustega seotud lubade valdkonnas otseselt tööstusharu heaks; märgib sellega seoses, et ameti ümberkorraldamine on võimaldanud teha vajalikke muudatusi, et tagada uute taotluste haldamine ekspertide toel ning nii koolitusprogrammi kui ka järelevalvesüsteemi väljatöötamine;

34. märgib, et 15. aprillil 2019 allkirjastas amet Prantsusmaa ametiasutustega peakorterilepingu; tunnistab, et otsus kahe asukoha kohta on nõukogu otsus, mida amet peab kohaldama;

35. kutsub ametit üles pöörama tähelepanu oma teadusuuringute tulemuste üldsusele levitamisele ning pöörduma avalikkuse poole sotsiaalmeedia ja muude meediakanalite kaudu;

36. viitab eelarve täitmisele heakskiidu andmise otsusele lisatud muude horisontaalsete tähelepanekute osas oma 14. mai 2020. aasta resolutsioonile ([4]) ametite tulemuste, finantsjuhtimise ja kontrolli kohta.

([4]) Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0121.